

КЛАСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ

Ризик є невід'ємною частиною діяльності фінансових установ, який має свої інтереси в результаті діяльності, одною з найважливіших цілей існування організацій, компаній, фінансових інститутів та інших суб'єктів господарювання полягає у задоволенні теперішніх, та забезпечення задоволення майбутніх потреб. Аналізуючи банківську діяльність, можна стверджувати, що єдиний шлях зниження ризиковості своєї діяльності це передбачення настання того чи іншого негативного для банку випадку.

Стан непевності можливий у будь-якій суспільно-економічній ситуації, якщо наперед неможливо виявити причинно-наслідковий зв'язок між основними елементами процесу діяльності чи суспільного буття. Непевність породжується непередбачуваністю кінцевого результату, який може або збігатися з очікуваним, або бути кращим чи гіршим за нього. В умовах непевності кінцевий результат можна передбачити лише наближено, узявши одне з потенційно можливих значень. Пошук шляхів кількісного виміру якісно окресленого стану непевності, який є проявом суб'єктивного сприйняття об'єктивних подій, поступово призвів до виділення як основного джерела і прототипу ризику «ступеня можливості настання небезпечної події» – стану небезпеки.

Завдяки еволюції наукової думки, було виявлено та упорядковано більшість варіантів розвитку подій, які не є доцільними для банків, а відтак є недопустимими. Хоч банк і знає, яка ймовірність настання негативної події, все ж передбачити всі нюанси та всі змінні не виявляється реальним, тому для забезпечення свого процвітання банки, як і багато інших суб'єктів господарювання застраховують свою власність, чи власність клієнтів а також проводять політику інвестиційного портфелю. Для ефективного аналізу та управління банківськими ризиками, перш за все, треба правильно їх класифікувати. Усі банківські ризики можна поділити в залежності від сфери впливу на зовнішні та внутрішні і класифікувати за багатьма видами (рис. 1).

З метою здійснення банківського нагляду Національний банк України виділив дев'ять категорій ризику, а саме: кредитний ризик, ризикліквідності, ризик зміни процентної ставки, ринковий ризик, валютний ризик, операційно-технологічний ризик, ризик репутації, юридичний ризик та стратегічний ризик. Ці види ризиків не є взаємовиключними. Будь-який банківський продукт або послуга може наражати банк на кілька ризиків.

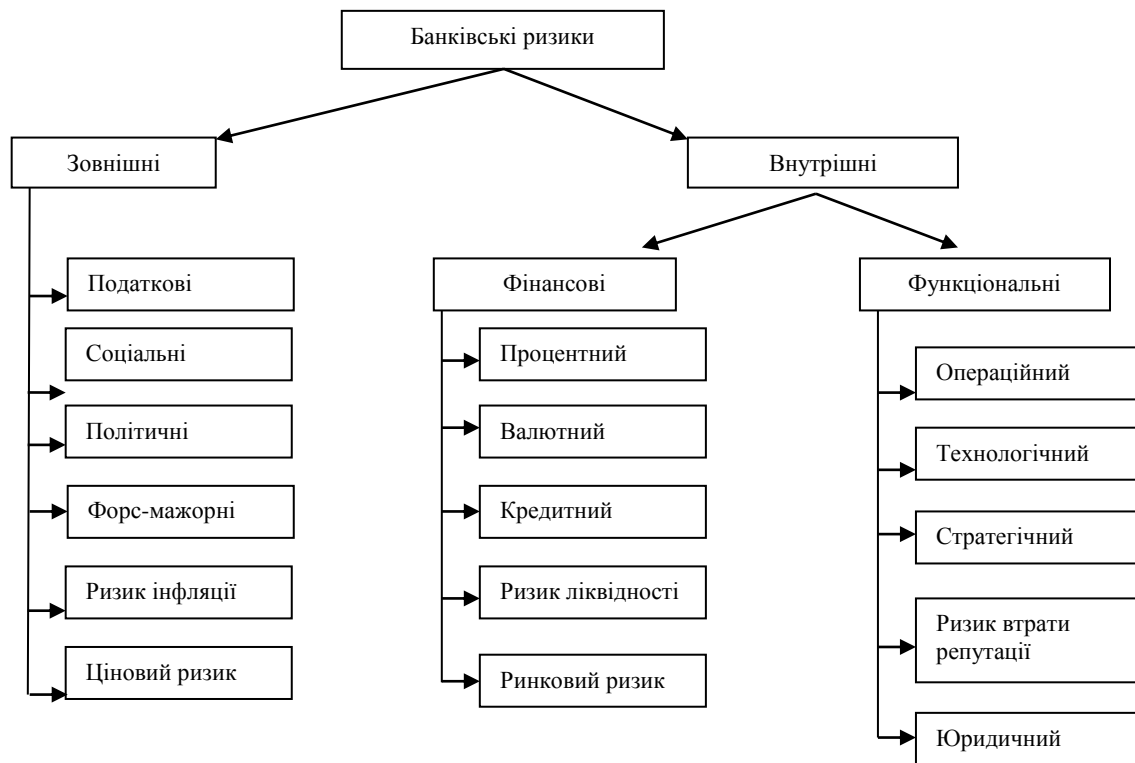

Рис. 1. Види банківських ризиків

Зокрема, ризики депозитних операцій, які входять до фінансових внутрішніх ризиків, пов'язані з непередбачуваним відтоком ресурсів, що може спричинити різке погіршення ліквідності банку та знизити його рентабельність і фінансову стійкість. Банк несе велику відповідальність за вклади своїх клієнтів і важливим аспектом цієї відповідальності є довіра до банку його клієнтами, а довіра є одним з найбільших банківських ризиків.

Враховуючи вище наведену інформацію, можна зробити висновок, що банківські ризики це – кількісно оцінена ймовірність невідповідності обсягових, просторових та часових параметрів фінансових потоків банку очікуваним; яка формується у результаті цілеспрямованої дії або бездіяльності зацікавлених суб'єкті економічних відносин, що відбивається на зміні його фінансового стану та динаміки розвитку.

Через те, що банк одночасно здійснює і активні, і пасивні операції, виникають додаткові ризики, такі як ризик незбалансованої ліквідності, ризик розриву в строках залучення та розміщення коштів, валютний ризик. Необхідність обмежити вплив таких ризиків стала причиною виникнення управління пасивами та активами банку. Саме банківська система в більшості країн світу підлягає жорсткому регулюванню з боку держави та спеціальних органів нагляду.